پیام رهبر معظم انقلاب به کنگره بزرگداشت علامه قطب الدّین شیرازی - 29 /آذر/ 1391

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیام به کنگره بین المللی علامه حکیم قطب الدّین شیرازی با تاکید بر ضرورت تبیین دوران شکوفایی علمی در کشور و همچنین معرفی شخصیتهای برجسته به عنوان الگو برای نسل جوانِ امروز افزودند: با وجود این الگوها، لزومی ندارد که ما افرادی را از اعماق تاریکی‌های قرون وسطای اروپا بیرون بکشیم و آنانرا به عنوان یک شخصیت معرفی کنیم.
متن پیام رهبر معظم انقلاب که صبح امروز (چهارشنبه) از سوی آیت الله ایمانی نماینده ولی فقیه در استان فارس و امام جمعه شیراز در این کنگره قرائت شد، به شرح زیر است:
بسم الله الرّحمن الرّحیم*
بزرگداشت کسانی از قبیل قطب الدّین شیرازی کار بسیار مفیدی است. من در ذهنم بود که پزشک ها، زرنگی کردند و قطب شیرازی را برده اند به عالم پزشکی ؛ چون ایشان در درجه اوّل فیلسوف است، شاگرد خواجه نصیر و شارح شرح حکمت الاشراق و اینها است ؛ و البتّه طبیب هم هست، طبیب برجسته ای است ؛ [و هم] منجم است، ایشان در ساخت رصدخانه معروف مراغه سهیم بوده ؛ یعنی یک انسان بزرگی است. امّا این بیان آقای دکتر لنکرانی، بیان خوبی بود. یعنی همین که ما توجّه بکنیم که دانشمندان بزرگ ما در دوران های مختلف اسلامی، در رشته های مختلف تبحّر داشته اند ؛ صِرف این نبود که یک لقمه از اینجا، یک لقمه از آنجا، یک لقمه از آنجا ؛ نه، ایشان در عالم پزشکی یک آدم برجسته است ؛ همانطور که اشاره کردید، مهمترین شرح قانون بوعلی را او نوشته ؛ در زمینه فلسفه، یک فیلسوف به معنای حقیقی کلمه ؛ در زمینه ی نجوم و هیئت، یک انسان وارد و متخصّص است ؛ ادیب است، شاعر است: شعر عربی، شعر فارسی ؛ و شاید علوم دیگری. یعنی این نکته مورد توجّه باشد که تخصّص گرایی به معنای محدود کردن ذهن و فکر انسان، یک نکته برجسته ای نیست -که همین طور تخصّصها پشت سر هم همدیگر را میشکافند و یک تخصّص کوچکتری، دائره ی محدودتری به وجود می آید ؛ به یک معنا به خاطر رسیدگی به وضع زندگی انسان در آن تخصّص خاص چیز خوبی است، امّا به یک معنا محدود کردن انسان است- چون ظرفیّت ذهن انسان خیلی وسیع است و میتواند در همه ی این امور صاحب نظر باشد. این‌جور نباشد که کسی که پزشک است، مثلاً در زمینه ی علوم دینی یا در زمینه ی فلسفه، یک آدم عامی ای محسوب بشود ؛ نه، چقدر خوب است که یک پزشک، در زمینه ی علوم دیگر- در زمینه ی علوم عقلی، در زمینه ی علوم دقیقه، مسائل گوناگون طبیعی- حداقل صاحبِ اطلاع باشد و این کار را ما بتوانیم در کشورمان پیش ببریم. البتّه این به معنای تعطیل کردن تخصّصها به هیچ وجه نیست، بلکه به معنای بهره مند کردن ذهن متخصّصین از محیط های فراتر از حدّ تخصّص آنها است.
خب ؛ شیراز البتّه مرکز مهمّی است، و بزرگانی در شیراز پرورش پیدا کرده اند ؛ خود این هم در سرزمینهای گوناگون ما نکته ای است ؛ من این را در سفر شیراز هم – همین چند سال قبل از این- گفتم. واقعاً شیراز جزو سرزمینهایی از کشور ما است که یک ظرفیّت نامحدودی دارد ؛ انسان در هر بخشی نگاه میکند، می بیند منطقه فارس و شیراز- البتّه شیراز که میگوییم، منظورمان کلّ فارس است، کما اینکه قطب شیرازی هم کازرونی است- یک منطقه ی بسیار حاصلخیزی است از لحاظ تربیت استعدادهای برجسته ی انسانی ؛ شاعر، ادیب، فیلسوف، عالمِ به معنای مصطلح امروزی ؛ در رشته های مختلف علوم- در همه رشته ها- برجستگانی از این منطقه برخاسته اند. خب این در واقع به یک معنا شناسنامه ی این منطقه است که کسانی که در این منطقه مشغول کار تعلیم و تربیت و پرورش افکار و استعدادها هستند، به این نکته توجّه کنند که[در] اینجا یک استعداد بی پایانی از لحاظ اسلامی وجود دارد. حالا همین قطب شیرازی، ایشان علّامه ی شیرازی است، یعنی به عنوان علّامه شناخته میشود، به خاطر همین که در فنون مختلف[متخصص بوده] ؛ به هر حال سعی کنید این شخصیّتهای برجسته را به عنوان الگوهایی برای نسل جوانِ امروز ما معرفی کنید که جوان امروز بداند که میتواند الگویش این باشد. هیچ لزومی ندارد که ما یک شخصیّت

را از اعماق تاریکی های قرون وسطای اروپا بکشیم بیرون، او را به عنوان یک شخصیّت معرّفی کنیم. اینها [الگو] هستند.

ثانیاً توجه کنند به این که جریان علمی در کشور ما، در دورانی که در غرب و در اروپا خبری نبوده شکوفایی هایی داشته. در قرن هفتم هجری - چون ایشان از دانشمندان قرن هفتم است، یعنی ایشان اوائل اول قرن هشتم ظاهراً از دنیا رفته، یعنی جزو علمای قرن هفتم محسوب میشود- یعنی قرن سیزده و چهارده میلادی، شما ببینید در اروپا چه خبر بوده؟ چه کسانی بودند؟ یعنی در اروپا، نور علم تابیده نشده بود ؛ آن وقت اینجور شخصیّتهای برجسته ای در اینجا از قبیل خواجه نصیر و کاتبی- که یکی از اساتید او هم کاتبی است ؛ کاتبی قزوینی، فیلسوف برجسته ی بزرگ- و دیگران و همچنین امثال قطب شیرازی، در آن وقت هستند.

امیدواریم ان شاءالله خداوند کمک کند بهتان، بتوانید این کار را خیلی خوب از آب در بیاورید.

والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

* متن پیام برگرفته از سخنان رهبر معظم انقلاب اسلامی است که در تاریخ 13 آذر 1391 در دیدار دست اندرکاران برگزاری کنگره بین المللی علامه حکیم قطب الدّین شیرازی بیان شده است.